

BOXING:

The Torah's Perspective

Source Materials
Rabbi Efrem Goldberg
reg@brsonline.org

The Gemara rejects this answer:

But it was taught in a different section of that same Baraisa: **אִיזְהוּ הַרְעַת אַחֲרַיִם** – WHAT IS AN EXAMPLE OF AN OATH TO HARM OTHERS? **אֶבְצַע פְּלוּנִי** – “I WILL STRIKE SO-AND-SO, AND I WILL SPLIT HIS SKULL.” The first part of the Baraisa must therefore also be referring to physical injury. Thus, we learn from the Baraisa that it is permitted for one to physically wound himself, in contradiction to our Mishnah. – ? –

The Gemara concedes the point and offers a different answer: **אֵלָא תַנְיָא הוּא** – Rather, it is a dispute of Tannaim. **דַּאיבָא לְמַאן** – For there is one Tanna who says according to R' Akiva that a person is not permitted to wound himself, **וְאִיבָא מֵאֵן דַּאֲמַר אֲדָם רִשְׁאֵי לְחַבְל בְּעַצְמוֹ** – and there is another Tanna who says according to R' Akiva that a person is permitted to wound himself.^[10]

The Gemara inquires:

מֵאֵן תַּנְיָא דְשִׁמְעַת לִיה דַּאֲמַר אֵין אֲדָם רִשְׁאֵי לְחַבְל בְּעַצְמוֹ – Who is the Tanna that you hear him say that a person is not permitted to wound himself?

The Gemara suggests and immediately rejects one possibility: **אֵילִימָא הַאי תַנְיָא הוּא** – Perhaps you will say that it is the following Tanna. **וְאֵין אֵת** – For it was taught in a Baraisa: **וְאֵין אֵת** – The verse states:^[11] **HOWEVER YOUR BLOOD OF YOUR SOULS I WILL DEMAND.** **רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר** – R' ELAZAR SAYS: **מִיַּד נַפְשׁוֹתֵיכֶם אֶדְרֹשׁ אֶת דַּמְכֶם** – FROM THE HAND OF YOUR SOULS I WILL DEMAND YOUR BLOOD, i.e. I will exact retribution in the Afterlife from the soul of the man who sheds his own blood. But this does not prove that wounding oneself is forbidden. **וְדִלְמָא** – For perhaps killing oneself is different. Nothing can

be derived from there regarding inflicting a nonfatal wound upon oneself.

The Gemara suggests another possibility:

אֵלָא הַאי תַנְיָא הוּא – Rather, it is the following Tanna. **וְאֵין אֵת** – For it was taught in a Baraisa: **מְקַרְעִין עַל הַמֵּת** – WE REND garments FOR THE DEAD, **וְלֹא מְדַרְכֵי הָאֻמּוּרִי** – AND THIS DOES NOT ENTAIL a violation of the prohibition to follow in THE WAYS OF THE AMORITES.^[12] **אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר** – R' ELAZAR SAID: **שִׁמְעַתִּי שֶׁהִמְקַרַע** – I HAVE HEARD THAT ONE WHO RENDS his clothes FOR THE DEAD MORE THAN what is NECESSARY according to the law IS FLOGGED FOR violation of the prohi-

bition “YOU SHALL NOT DESTROY.”^[13] Now, if R' Elazar maintains that one is liable for ruining one's clothes, **וְכַל שֶׁבָּן גּוּפוֹ** – then all the more so would he hold that one is liable for injuring his body!

The Gemara rejects this suggestion as well:

דְּפַסְיָדָא דְלֵא – Perhaps clothes are different, **וְדִלְמָא בְּגָדִים שְׂאֵנִי** – because it is an irreversible loss when they are damaged. It is therefore possible that R' Elazar prohibits one only to ruin his clothes, but permits one to wound himself.^[14]

The Gemara supports this notion:

כִּי הָא דְרַבִּי יוֹחָנָן קָרִי לְמַאֲנֵי מַכְבְּרוּתָא – Like [the practice] of R' Yochanan, who used to refer to his clothes as “those [things] that honor me.”^[15] **וְרַב חֲסִידָא** – And Rav Chisda, **כִּד הָוֵה מְסַגֵּי** – who, when he would walk among thorns and thistles, **מְדַלִּי לְהוֹ לְמַאֲנֵיהִי** – would lift the hem of his clothing, thereby exposing his legs to the thorns. **אָמַר זֶה מַעֲלָה אֶרְוֹכָה** – He said in explanation, “This [my leg] heals, **וְזֶה אֵינּוּ מַעֲלָה אֶרְוֹכָה** – while this [my garment] does not heal.”^[16]

The Gemara therefore suggests another Tanna as the source of the view that it is prohibited to wound oneself:

דְּתַנְיָא – Rather, it is the following Tanna. **אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הַקַּפָּר בְּרַבִּי** – R' ELAZAR HAKAPPAR BERIBI^[17] SAYS: **וְכַפָּר עָלָיו** – מה תלמוד לומר, **וְכַפָּר עָלָיו** – WHAT DOES [THE TORAH] TEACH when it states concerning the *nazir*: **וְכִי בִאִיזָה נִפְשׁוֹ חָטָא זֶה** – AGAINST WHICH SOUL DID THIS [MAN] SIN?

אֵלָא שְׂצִיעַר עַצְמוֹ מִן הַיַּיִן – RATHER, because HE DEPRIVED HIMSELF OF WINE he is considered to have sinned against his own soul.

R' Elazar HaKappar continues:

וְהֵלֵא דְבָרִים קַל נְחוּמֵר – NOW IS THE MATTER NOT A KAL VACHOMER? **וְיָמָה זֶה שְׁלֵא צִיעַר עַצְמוֹ אֵלָא מִן הַיַּיִן** – IF THIS ONE [the *nazir*], WHO DEPRIVED HIMSELF ONLY OF WINE, **וְנִקְרָא חוֹטֵא** – IS CALLED A SINNER, **הַמְצַעַר עַצְמוֹ מִכָּל דְּבָר** – SOMEONE WHO DEPRIVES HIMSELF OF ALL THINGS, i.e. he fasts, **עַל אֶחָת בְּמָה וְכַמָּה** – HOW MUCH MORE SO is he considered a sinner!^[18]

Since R' Elazar HaKappar holds that it is prohibited for a person to cause himself pain through abstinence, it follows that he would also hold that it is prohibited to wound oneself.^[20]

The Mishnah turns to cases in which one person invites someone else to damage him:

שָׁבַר אֶת רַגְלִי – “Cut off my hand,” **קָטַע אֶת יָדִי** – “Blind my eye,” **הָאִימַר סָמָא אֶת עֵינָי** – If one says to his fellow, **הָאִימַר סָמָא אֶת אֶת עֵינָי** – or “Break my leg,” and the fellow did so, **חַיִּיב** – [the assailant] is liable to pay for the damage despite the explicit invitation.^[8] **עַל מִנַּת לְפָטוֹר** – Even if the first person added,^[9] **“on condition that there will be no liability,”** **חַיִּיב** – [the assailant] is nevertheless liable.^[10] **קָרַע אֶת בְּסוּתִי** – If one says to his fellow, **“Tear my garment,”** or **“Break my jug,”** and the fellow did so, **חַיִּיב** – [the damager] is liable to pay for the damage.^[11] **עַל מִנַּת לְפָטוֹר** – If, however, the owner added, **“on condition that there will be no liability,”** **פָּטוֹר** – then [the damager] is not liable to pay for the damage.^[12]

The Mishnah concludes:

עָשָׂה בֶן לְאִישׁ פְּלוּנִי עַל מִנַּת לְפָטוֹר – If he said to his fellow, **“Do this to So-and-so on condition that there will be no liability,”** **חַיִּיב** – [the fellow] is liable, **בֵּין בְּגוּפוֹ בֵּין בְּמַמּוֹנֵוֹ** – whether he assails [the victim's] body or he damages [the victim's] property.^[13]

The Gemara returns to the Mishnah. Both parts of the next section are cited in order to analyze them:

האומר טמא את עיני כו' – If ONE SAYS to his fellow: “BLIND MY EYE,” etc., “Cut off my hand,” or “Break my leg,” and the fellow did so, [the assailant] is liable to pay for the damage. Even if the first person added: “on condition that there will be no liability,” [the assailant] is nevertheless liable. If one says to his fellow, “Tear my garment,” or “Break my jug,” and the fellow did so, [the damager] is liable to pay for the damage. If, however, the owner added, “on condition that there will be no liability,” then [the damager] is not liable to pay for the damage.

The Gemara asks:

Rav Assi bar Chama – אמר ליה רב אסי בר חמא (לרבא) [לרבא]^[22] – מאי שנא רישא וימאי שנא סיפא – What is the difference between the first part of this Mishnah and the last part? Why is the victim's explicit stipulation of nonliability effective when speaking about damaging his property but not when speaking about damaging his body?

The Gemara offers an explanation:

רישא לפי – אמר ליה [Rabbah] said to [Rav Assi bar Chama]: – מאי שנא רישא וימאי שנא סיפא – In the first part, the case of bodily damage, the stipulation is not effective because a person does not forgive damage to the tips of his limbs, no matter what he says.^[23]

The Gemara objects:

וכי אדם – אמר ליה [Rav Assi bar Chama] said to [Rabbah]: – מאי שנא רישא וימאי שנא סיפא – But, by the same logic, would a person forgive his pain caused by an injury? Obviously not! Yet we know that a stipulation to that effect is valid, דתניא – for it has been taught in a Baraisa: – If one says to his fellow: “HIT ME,” or “STRIKE ME,” adding, “ON CONDITION THAT THERE WILL BE NO LIABILITY,” – פטור – [THE ASSAILANT] IS NOT LIABLE. Apparently, a person's stipulation of nonliability should be taken seriously, even if it concerns physical pain. – ? –

The Gemara records Rabbah's response:

אמר מיירי שמייע לך בהא – אמר מיירי שמייע לך בהא – He was silent. – He asked Rav Assi bar Chama: Did you hear anything about this issue?

פצעני – If one says to his fellow: “STRIKE ME,” or “WOUND ME,” and the other person asks, “Can I do so ON CONDITION THAT THERE WILL BE NO LIABILITY?” – ואמר לו הן – AND HE REPLIED TO HIM, “YES?!” sarcastically, הרי יש הן שהוא קרע את – THAT IS a case of a “YES” THAT IS LIKE A “NO.”^[28] – בלאו – If, however, one says to his fellow: “TEAR MY GARMENT,” and the other person asks, “Can I do so ON CONDITION THAT THERE WILL BE NO LIABILITY?” – ואמר לו לאו – AND HE REPLIED TO HIM, “NO?!” sarcastically, הרי לאו שהוא – THAT IS a case of a “NO” THAT IS LIKE A “YES.”^[29]

Rav Assi bar Chama replies:

הכי אמר רב ששת – אמר ליה – This is what Rav Sheishess said: The assailant is liable for bodily injury even though the victim exempted him – משום פגם משפחה – because blinding an eye etc. results in a disgrace for the victim's family, and the victim has no right to waive that.^[24]

The Gemara cites a three-way dispute on this point:

רבי אושעיא אמר – ר' אושעיא אמר – It was stated: – מאי שנא רישא וימאי שנא סיפא – The stipulation of nonliability for blinding etc. is not effective because there is a disgrace to the victim's family that the victim cannot waive. – רבא אמר – Rava said: – מאי שנא רישא וימאי שנא סיפא – It is not effective because a person does not forgive damage to the tips of his limbs, regardless of what he says.^[25] – רבי יוחנן אמר – R' Yochanan said: A person's stipulations of nonliability could be effective for any kind of damage, even permanent injury; however, a person's spoken stipulation cannot always be taken at face value. – יש הן שהוא – There is a “yes” that is like a “no”; – ויש לאו שהוא כהן – and there is a “no” that is like a “yes.”^[26] Thus, the rulings in our Mishnah depend on the way the victim waived liability.^[27]

The Gemara cites a Baraisa in support of R' Yochanan's interpretation:

תניא נמי הכי – This has also been taught in a Baraisa: – הכי

4) RAMBAM (ה' חול ומצ' גמ' א)

אסור לאדם לחבל בין בעצמו בין בחברו.

ולא החובל בלבו, אלא כל המכה אדם פשר מישראל, בין קטן בין גדול, בין איש בין

אשה, דרך נציון – הרי זה עובר בלא תעשה, שנאמר: לא יסיף להכתו.

אם הזהירה תורה מלהוסיף בהפאת החוטא, קל נחמר למכה את הצדיק.

1. It is forbidden for a person to injure [anyone], neither his own self¹ nor another person. Not only a person who causes an injury, but anyone who strikes in strife an upright³ Jewish person, whether a minor or an adult, whether a man or a woman, violates a negative commandment,⁴ as [Deuteronomy 25:3] states: “Do not continue... to flog him.” One may conclude that if the Torah adjures us against adding to the blows due a sinner, surely this prohibition applies with regard to striking a righteous person.⁵

סימן תפד

אושקה. לרבי יצחק אליטנסי י"א

תשובה הדין עם ראובן הלוח שאין אדם יכול לשעבד
עצמו ולהתנות להיות נתפש בגופו. כדאמרין
בפ"ק דקדושין¹ גזי המקדש את האשה ע"מ שאין לך עלי
שאר כסות ועונה רבי יהודה אומר דכר שנממן תנאו קיים,
הא דכר שבגוף אין תנאו קיים. ופי' המפרשים ז"ל² דכר
שנממן שאר כסות, דכר שבגוף עונה, לפי שמטערת בגופה
צמיעת העונה. וכנאן נמי להיות נתפש בגופו איכא לערא
דגופא, ואינו יכול להתנות זו. ועוד דאפילו בממון המתחייב
מחמת לער הגוף שקיל וטרי בגמרא צבצא קמא צסוף פ' החובל³

שאלה ראובן שלוח משמעון ונתחייב לו בקנין בכל חוקף
בתפישת הגוף. ועוד שעבד עצמו ליתן מטלטלין בני
חורין לחק אלפאר"דא. וחק זה הוא נהוג במלכות ארגון שאם
אין לו מטלטלין בני חורין שהוא נתפש בגופו. ועתה שמעון
המלוח תבע חובו מראובן הלוח ונמצא שאין לו, בקש שיהיה
הלוח נתפש בגופו כפי החיוב שנתחייב לו. והלוח טוען שאינו
מן הדין שיהיה נתפש בגופו, כי לא מצינו זה בדין תורה שיהיה
אדם מישראל נתפש בגופו על שום שעבוד. ושאלת הדין עם מי.

אם אדם מוחל על לערו או לא. ואע"ג דמסקינן התם דכל
שאמר לו בפירוש ע"מ לפטור, או בלאו כמתמיה שהוא כהן
פטור, וכדמניא הכני פלעני ע"מ לפטור. יש לאו שהוא כהן,
יש הן שהוא בלאו. מ"מ זה אינו אלא לענין פטור הממון
וחיובו צשהכחו ופלענהו, אבל שיוכל להכותו ולפצעו לכתחלה
ולעבור בלאו של מכה חצירו, דאזרחתיה מקרא⁴ דארצעים יכנו
ולא יוסף, מפני הרשות שנתן לו זה, הא ודאי לא אפשר⁴.

ר' ששש (6) ר' ששש (ה' סנהדרין)

כחז בלכות פ"ז לפיכך השמים מלא בקוסם. אבל הנוהג שהוא חסר מן הכפר :
גורת הכחז הוא וכו'. מניח מי שגב לכו"ד ואמר בלקוני אין מלקין אותו והכי אמרינן
בכל דוכחא אין אדם משים עליו רשע והטעם שכתב רבינו לא שייך גבי מלקות
ולפיכך כתב וכללו של דבר גזירת המלך היא ואין אנו יודעים הטעם ואפשר להא קזה טעם
לפי שאין נפשו של אדם קנינו אלא קנין הקב"ה
שנאמר הנפשות לי הנה (יהזקאל י"ח) הי"ך
לא תועיל כודאחו בדבר שהינו שלו ומלקות
קלנו דמיתה הוא אבל ממונו הוא שלו ונתש"ה
אמרינן הודעת בעל דין כמאה עדים דמי
וכי היכי דאין אדם רשאי להכונן את עלתו כן
אין אדם רשאי להודות על עצמו פעשה עבירה
שחייב עליה מיתה לפי שאין נפשו קנינו. ועם
כל זה אני מודה שהיא גזירת מלכו של עולם
ואין להכריז :

ורדע שהרי חף בראשי אצרים איכא מרבותא ז"ל⁵ דאמרי
דכל שאמר כן צפי' צניחותא ע"מ לפטור פטור.
ומתניתין דתנן האומר קמא את עיני קטע את ידי שבר את
רגלי ע"מ לפטור חייב, מוקמי לה בהן כמתמיה שהוא בלאו.
וצדאי שאין זה אלא לענין פטור הממון וחיובו צשצבל זו.
אבל לא עלה על הדעת שבצביל תנאי זה יוכל לקטע את ידו
ולקמא את עינו לכתחלה, כי קרוב הוא שימיתנו צוה, כמו
שהעידה תורה שהצבול ממית צכל שהו⁶. וכן אמרו ז"ל⁶
שורייני דעינא צבצא חלו. ומטעם זה אמרו⁷ עין תחת עין
ממון, משום דעין תחת עין ולא עין ונפש תחת עין⁸. אלא
ודאי צין בראשי אצרים צין צערו לא אמרו שאדם מוחל
עליהם אלא לענין הממון המתחייב עליהן החובל, אבל שיוכל
אדם להתנות שילערוהו בגופו ומפני זה יכפוהו צ"ד צערו
הוא זה אינו.

ר' ששש (7) ר' ששש (ה' חול ומונין)

ד אסור להכות את חבריו אפילו הוא נותן לו רשות להכותו י' כי אין לאדם רשות על גופו
כלל להכותו ולא לביישו ולא לצערו בשום צער (ב) אפילו במניעת איזה מאכל או
משחה אלא אם כן י' עושה בדרך תשובה שצער זה טובה היא לו להציל נפשו משחת
ולכן מותר להתענות לתשובה אפילו מי שאינו יכול להתענות י' ומי שיכול להתענות מותר
אפילו שלא בדרך תשובה אלא כדי למרק נפשו להי' שאין טוב למעלה מטובה זו (וכן
מותר להכות בניו הקטנים אפילו שלא בשביל חינוך תורה ומצות אלא י' כדי להדריכם
בדרך ארץ והאיל ומתכוין לטובתם וטובתם מוטלת עליו שהם ברשותו י' והוא הדין ליתום
שברשותו ואם אין בניו שומעים בקולו מותר להכותם אפילו לטובת עצמו ולא לטובתם כי
יכול הוא לכופם שישמעו בקולו כמצווה עליהם אבל אם שומעים בקולו י' אסור להכותם
שלא לטובתם כמו שאסור להכות את אחיים ומשרתו אפילו אינו שומע בקולו אסור
להכותו י' אלא אם כן הוא עבד כנעני ואם התנה עמו מתחלה כששכרו שיהיה רשאי
להכותו כשלא ישמע בקולו מועלת נתינת רשותו והאיל והיא לטובתו כדי שישכרהו ומכל
מקום אם חזר בו המשרת מתנאו אסור להכותו שהרי יכול לחזור בו אפילו באמצע הזמן
כמ"ש בהלכות שכירות ועוד שבצער הגוף אין תנאו מועיל לשלא יוכל לחזור בו כמ"ש
באה"ע סי' ע"ו לענין מחילת העונה שהיא יכולה לחזור בה משום שהוא צער הגוף ואינו
ניתן למחילה עולמית אלא כל זמן שמוחלו ברצונו לבד):

ר' YOSEF BABAD (1800 - 1874) נחמה ח'ינן (מ:ז:ה)

רשות, עיי"ש, ולענין חיוב מלקות או מיתה נראה לענ"ד פשוט דאינו עובר ואינו חייב. וכן נראה מלשון הר"מ פכ"ו מסנהדרין ה"ו, שכחב, אע"פ שיש לו לדיין או לנשיא למחול על כבודו אינו יכול למחול על קללתו, וכן שאר העם אע"פ שמחל המקולל מלקין את המקלל שכבר חטא ונתחייב, עכ"ל, ועיי"ש בכסף משנה. משמע דוקא אם כבר קילל כיון שכבר עבר עבירה לשמים אין המחילה מועלת, אבל כשנותן רשות מתחילה לקלל אין כאן עבירה כלל, וכן כאן גבי מכה, ושם יש קצת עבירה דמוציא שם שמים לבטלה, ויבואר לקמן אי"ה פרש"י קדושים [מצוה ר"א אות ד'], אבל גבי מכה אין כאן עבירה כלל, לא בחזירו ולא באב ואם. ומה דמבואר כאן בש"ס דאיבעיא לענין להקזיז דם, היינו שלא מרצון אביו, ומ"מ מסקינן דפטור, כיון דהיא לרפואה, וכן הנהו אמוראי דלא שבקו לבניהם ליטול להם קוף, היינו דלמא יעשו חבלה שלא לצורך בשוגג שלא מרצון אביו, אבל אם אביו מוחל ומצוה להכותו נראה דאינו חייב כלל, וכן בחזירו, ואינו עובר כלל, ואע"פ שלא מנאתי זה מפורש מ"מ הסברא נוחמת כן, כן נראה לענ"ד ברור.

[ג] ונראה לענ"ד, דזה שמיינה המורה במכה אביו ואמו או בחזירו, היינו דוקא בלא רשות, אבל אם אביו ואמו או חזירו אומרים לו שיהיה או שיקללם, אינו עובר בלאו הזה ואינו חייב מלקות ולא מיתה, עיין בבא קמא פרק המובל ז"ג ע"א ור"מ פ"ה מחובל ומזיק הי"א, לענין ממון אם נותן לו

ר' MOSHE FEINSTEIN (9) שו"ת אגרות משה חושן משפט חלק א סימן קד

אם מותר להתפרנס ממשחק הכדורים שיש בזה חשש סכנה רחוק טובא

נשאלתי מאחד אם מותר להתפרנס ממשחק זריקת הכדורים שנקרא באל בלע"ז שיש לחוש לסכנה כדאירע לאחד מכמה אלפים שנסתכן. והשבתי שלע"ד יש להתיר דהא מפורש בב"מ דף קי"ב על קרא דואליו נושא נפשו מפני מה נתלה באילן ומסר את עצמו למיתה לא על שחרו אלמא דמותר להתפרנס אף כשאכא חשש סכנה לאופן רחוק. ומחילא אף כשיש חשש שיהרוג אחרים באופן רחוק כזה מותר דמאי שנא מחשש דליהרג בעצמו דגם להרוג את עצמו יש איסור לא תרצח ומ"מ מותר בחשש רחוק כזה לצורך פרנסה א"כ גם בחשש סכנת אחרים נמי יש להתיר בחשש רחוק כזה וגם אם לא נימא כן לא היה רשאי בעל האילן לשכור אותו. אבל ודאי מסתבר שהוא דוקא כשהאחר ג"כ נכנס לזה ברצונו דודאי אין לו רשות להכניס אף בספק הרחוק כזה את אלו שלא ידעו או לא רצו להכנס אף בספק רחוק כזה.

אחר זמן הראו לי שבנוב"ת יו"ד סי' י"ג כ"כ פסק כן לענין להתפרנס מצידת חיות עיי"ש והנאני. משה פיינשטיין

ר' YECHIZKEL LANDAU (10) נחמה ח'ינן ביהודה

ואמנם מאד אני תמה על גוף הדבר ולא מצינו איש ציד רק בנמרוד ובעשו ואין זה דרכי בני אברהם יצחק ויעקב + /שערי ציון/ עיי' מסי' עיי' (דף י"ח עיי"ב) דרש ר"ש בן פזי אשרי האיש אשר לא הלך לטרטאות ולקרסאות של עכו"ם ובדרך חטאים לא עמד זה שלא עמד בקניינין ופירש"י דזהו צידת חיה עיי' כלבים דזה אסור... נ"ב עיי' אור זרוע ה' שבת סי' פ"ג אות י"ז וז"ל: מיהו אומר אני שכל מי שצד חיות בכלבים כעין שהעכו"ם עושין שלא יראה בשמחת לויתן. + ופוק חזי לומר תבלה ותחדש כתב מהר"י בפסקיו הביאו רמ"א בא"ח סוף סימן רכ"ג שאין לומר כן על הנעשה מעורות בהמה משום ורתימו על כל מעשיו, ואף שרמ"א כתב עליו שהוא טעם חלוש היינו מצד שאינו חיוב שבשבילו ימיתו בהמה וכמה עורות יש שכבר מוכן וכמה מתים מאליהם ויכולים להשתמש בעורותיהם ועם כל זה סיים רמ"א שרבים מקפידים על זה, ואין ימית איש ישראלי בידים בעלי חיים בלי שום צורך רק לגמור חמדת זמנו להתעסק בצידה ואי משום שדובים וזאבים ושאר חיות הטורפים מועדים להזיק והרי אמרו שהזאב והארי כו' כל הקודם להרגן זכה, גם זה טעות הוא מתרי טעמי, חדא שאין הלכה כר"א בזאב וארי ודוב ונמר וברדלס, ואפילו בנחש נחלקו הרמב"ם והראב"ד בפ"ה מהלכות סנהדרין הלכה ב'.

חקר הלכה בדינא דחובל בחברו

ט"מ הלכותי זה באיסורא דחובל בחבירו, נוגע לשאלה שנשאלתי למעשה, אם מותר לאיש יהודי להאבק ולהתגושש, כדרך «האטלעטיס» המתחרים זכ"ב להראות נכרות כחם. השאלה היא מדינא דחובל בחבירו, כי מן הנמנע שלא יחובל האחד בנוף חברו כשעת התגוששות. ויש חשש לאו דלא יוסיף. (ואם השני א"י יש חשש ילפני עור כי ב"ג שהכה ישראל המור יותר, כמפורש ברמב"ם ס"ה מחובל ומויק). ובמדינה זו נהוגה התגוששות **Boxing** בכמה בתי ספר שבג"י לומדים שם, בתור חנוך גומי ופתוח השרירים, ומהראוי לברר אם שרי למעבד הכי.

וגם מה שנימא כי נתינת רשות שוללת את איסור החבלה מפני שאין זה דרך נציון, אין זה סותר את החלוק הפשוט שהכאתי לעיל בין הכאה שאין בה שום סרוטה לבזילה שאין בה ש"ס. כי איסור ההכאה היא לא מתורת ממון כלל, ולכן אין חלוק אם יש בתשלומיה ש"ס או לא, ואין זה ענין לבזילה דכל האיסור הוא רק מתורת ממון בלבד, ומה שאנו סוכרין כי היכי דנתן לו רשות ליכא איסור הוא לא מתורת מחילה כדרך מחילה של תביעת ממון, אלא מפני שאתרי שהרשה לו הלז א"כ אין ההכאה נאה כדרך האנשים המדיכים וע"ז ואין זה דרך נציון. ואף שלא מצאתי במסרשים שידקדקו מלשון הרמב"ם דרק דרך נציון אסור הכתוב, מ"מ נראין הדברים לרוב נתכון רבנו ז"ל, אשר כל דבריו מדורים ושקולים ברקדוק עצום.

ובחובל בעצמו דאסור נראה ג"כ דמיירי היכי דסנתו לצער עצמו, אבל אם רוצה לעשות איזה פעולה המביאה ממילא חבלות כנוסו אין בכך איסור. וזה לשון התוספתא כ"ק סוף סרק פ' «וכשם שהי"ב על נוקי חברו כן חייב על נוקי עצמו וכו'... דזהו דרכו של יצה"ר היום אומר לו עשה כך וכו'». ומוכח דקאי היכי שחובל בעצמו כדי לעשות נחת רוח ליצרו ולהשקיש את חמתו. אבל כשהחבלה נאה דרך התחרות, בין בעצמו ובין בחברו, נראה דאין איסור.

ובירושלמי ס"א דפאה אומר, מפני מה נהרג אכנר, מפני שעשה דמן של נערים שחוק, שאמר ליואב «יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו» (ש"ב כ"י י"ו), והי' לו לחשוש שמוכ"ס יביא זה לידי שמיכות דמים. ואף כי אין משם דא"י כי לא הקפידו על זה שיחבלו זא"ז דרך השחוק, דעדיסא מינה קתני, שגרם הרבר גם לידי

אכנר נפשות, מ"מ יש להעיד על שלא הזכירו כי גם בחבלות שאחר יחובל בעצמו דרך השחוק הזה יש ג"כ אסור.

אולם כמצאונת הרבר של התחרות אפשר מאד לומר, כי אין זה כדרך ססיק רישיה, מפני שמוכ"ס אפשר שיודמן לשעמ"ס כי לא חבא שום חבלה בנוף, ולכן כיון שאין מתכון לחבלה ולהכאה אלא לנצח את חברו ע"י שידחפנו ויכריענו או יפילנו על הארץ הנה זה דבר שאינו מתכון, דספקינן כ"י שמעון דשריי (ואפשר גם לומר דזהו כמו ססיק רישי' דלא ניחא לי' ואכמ"ל). וידועה היא מחלוקת הראשונים אי הלכה זו דדבר שאינו מתכון מותר כ"י"ש היא רק באיסורי שבת בלבד או גם בשאר איסורי תורה (ועי' בתוס' עבת ד' ק"י, ד"ה תלמוד לומר).

אולם באב עב כנו אין ספק, כי גם דרך שחוק והתחרות אסור, דשם לאו דוקא דרך נציון קאסרה תורה. ואף דמחל לו לא מהני, דאין רשות להאב למחול על הבאתו בכרי השאלחות הנ"ל. וביותר מסודשים הדברים אצל רבותינו ז"ל בבאור סוגיא דמנהדרין, לענין מה דלא שביק רב זכנ מד ברי' דרבינא לסיפתח לי' כוחא ולמישקל לי' סילוא דחששו שמא יחובל בו קצת יותר ממה שצריך לרפואתו. ולשון השאלחות שם: «זמנין דעביד לי' ספי ממאי דמתחבקי ואהי' לידי אסורא», ולשון הרמב"ן ז"ל בתה"א שער הסכנה: «דילמא חביל ביה טפי ממה שצריך בדרך הרפואה». ומה ברור כי מחילה לא מהני כאב, דאל"כ הי' אפשר להם למחול לבתחילה על כל מה שיודמן להם לחובל בדרך עבודתם. ומה שרצה לומר ע"ז במנ"ח, דמתיירא הי' שמא יחובל יותר מכפי שהרשו לו זה אינו מובן, דכודאי נהדרו הכנים מזה אלא דהחשש שמא לא יוכלו כ"כ להזהר, ועל זה שפיר היו יכולים למחול למפרע.

וקושיית הגמ' אי הכי אחר נמי וכו' קשה להבין, כמו שהבאתי דברי הגמ' אבן ואין רצוני להאריך בזה הרבה, אולם אפשר שהגמ' היתה יכולה לחלק בין אחר לבנו בכמה גוני אלא שדחו את המושיא בפשיטות, דבאחר שגגת לאו זכבנו שגגת כה.